„GŁOS NARODU"

Wychodzi dwa razy dziennie, o godz. 12-tej w południe i o godzinie 6-tej wieczorem.

PRENUMERATA wynosi w Krakowie: miesięcznie 2 kor., kwartalnie kor. 6, za jednorazowe zanoszenie do domu dopłaca się 40 hal., za dwurazowe 60 hal.

Na prowincji: miesięcznie kor. 2 hal. 70, kwartalnie kor. 8. W państwie Niemieckiem kwartalnie kor. 10; w innych państwach: kwartalnie kor. 12. Za dwurazową wysyłkę dziennie dopłaca się 60 hal. miesięcznie. Zmiana adresu: 40 hal.

Wydanie wieczorne

WYCHODZI DWA RAZY DZIENNIE. Cena 4 halerze. WYCHODZI DWA RAZY DZIENNIE.

GŁOS NARODU

Dziennik polityczny założony w r. 1892 przez JÓZEFA ROGOSZA.

Redaktor naczelny: Dr. Antoni Beaupre.

„GŁOS NARODU"

Osobna prenumerata na wydanie wiecz. wynosi miesięcznie w miejscu z odnoszeniem do domu 1 koronę.

Numer południ. 10 hal. wieczorny 4 hal. Listy pieniężne przekazy na prenumeratę i inseraty, franco do Administracji „Głosu Narodu". — Prenumeratę oprócz upoważnionych agencji przyjmuje każdy urząd pocztowy w obrębie monarchji i w państwie niemieckiem. Reklamacje nieopieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. — Rękopisów redakcja nie zwraca. Adres Red.: Ul. św. Krzyża l. 7. Adres tel. „Głos Narodu „Kraków. Tel. Nr. 190

Nr. 199. Kraków, niedziela 5 maja 1907 r. Rok XV.

Kronika.

KUPUJCIE TYLKO U CHRZEŚCIJAN

— *Kalendarzyk kościelny.* Dziś w sobotę Floryana męczennika i Moniki, wdowy; jutro w niedzielę Piusa, papieża.

— *Kalendarzyk astronomiczny.* Wschód słońca dzisiaj o g. 4 min. 4, zachód o g. 6 min. 51, długość dnia godzin 14 min. 45. Jutro w niedzielę wschód słońca o g. 4 min. 12, zachód o godzinie 7 min 1, długość dnia godzin 14, min. 49.

— *Od wydawnictwa.* Nasi zamiejscowi czytelnicy nie otrzymali wczoraj dziennika, ponieważ personel drukarni obchodził święto trzeciego Maja. Mamy nadzieję, że czytelnicy zechcą uwzględnić okoliczność.

Festyn na dochód Harmonii, który odbędzie się jutro zapowiada się ze względu na piękną pogodę bardzo dobrze — Przypominamy go i polecamy gorąco.

— *Regulacya Wisły.* Komisya obchodowa i ekspriopriacyjna w sprawie skanalizowania Wisły odbyła dziś przed południem pierwsze posiedzenie w sali obrad Rady miasta. Komisyi przewodniczy radca namiestnictwa p. Ustyanowski. W skład jej wchodzą: reprezentanci ministerstwa spr. wewnętrznych, r. dw. Weber von Ebenhoff r. min. Herbst, ministerstwa handlu sekcyjny Fryd. Sochora; ministerstwa kolejowego: inż Szlachtowski; rolnictwa r. dw. Struszkiewicz; namiestnictwa st. rad. budow. Ingarden; starostwa krakowskiego dr. Stefan Slęk, starostwa podgórskiego dr. Kroebel: wojskowości: kapitan sztabu inżynieryi Weingaertner i zastępca budownictwa wojskowego List. Dyrekcyę budowy dróg wodnych przedstawiają dyr. Mączyński i radca Czerwiński. Z Wydziału krajowego przybyli dyr. budownictwa Kędzior; ze strony gminy m. Krakowa pp. dr. Staniszewski Beringer i Uderski; — z Izby handlowej prezes M. Dattner i sekretarz dr. Benis; z powiatu krakowskiego inż Turski; sekretarz dr. Stafiej: Wreszcie gminy interesowane, mianowicie Zwierzyniec, Pół Wsie, Grzegórzki, Dąbie Podgórze Dębniki Ludwinów i Zakrzówek, mają także swoich reprezentantów.

W posiedzeniu uczestniczyli jeszcze: prezydentdr. Leo, wiceprezydent M. Chyliński; burmistrz Podgórza p. Marjewski.

Dyrekcya budowy dróg wodnych, przedłożyła plany regulacyi i kanalizacyi Wisły, które objaśniał p. Czerwiński.

Obrady komisyi potrwają około 10 dni.

Byłoby pożądanem, aby obrad nie przewlekano zbytnio, aby przesadna pedanterya i zbytnie wymagania interesowanych, nie opóźniły robót, które mają dla Krakowa tak doniosłe znaczenie.

— *Strzały w kawiarni.* Jeden z naszych czytelników pisze do nas: Wczoraj wieczorem przechodząc ulicą św. Marka, usłyszałem huk kilku strzałów rewolwerowych, danych w pobliskiej kawiarence. Zaraz potem otworzono drzwi, z których wyszedł gęsty dym, jaki zwykle powstaje po dłuższej strzelaninie. Przyczyn tego bombardowania nie badałem, ale sądzę, że podobne zabawki są w obecnych czasach niezbyt miłe, a kawiarnia jest zawsze najmniej właściwym polem do popisów strzeleckich....

— **Odznaczenie kupca.** Cesarz zezwolił Franciszkowi Macharskiemu, właścicielowi handlu delikatesów (pod firmą A. Hawełka) w Krakowie przyjąć i używać tytuł królewsko-greckiego nadwornego dostawcy.

— **Z Kółka slawistów** donoszą nam: W niedzielę 5 bm. odbędzie się w „Kółku slawistów" (Uniwersytet, sala 39 I p.) o godz. 11 rano odczyt kol. Mendrysa: „Powrót Odyssa" St. Wyspiańskiego. Wstęp 20 hal; dla członków wolny.

— **Z Towarzystwa technicznego.** We wtorek 7 bm. o godz. 7 wiecz. odbędzie się w domu własnym, przy ul. Straszewskiego l. 28 na II piętrze posiedzenie towarzystwa. Na porządku posiedzenia: Odczyt p. inż. Edmunda Zieleniewskiego: 1 Projekt przeniesienia fabryki p. f. L. Zieleniewski na Grzegórzki. 2 Wybór redakcyi Architekta.

— **Z krakowskiego klubu szachistów.** Dn. 5 bm. odbędzie się w klubie trzecia i ostatnia partya konsultacyjna.

— *Z Wystawy budowlanej.* Dziś przed południem inż. budowniczy p. Adam Czunho, wystawił na widok publiczny 25 projektów domów dla urzędników i 12 will dla robotników, parterowych i piętrowych. Projekty obmyślane są z uwzględnieniem potrzeb jednej rodziny i mogą być odrazu użyte do budowy.

— **Z sekretaryatu wyścigów konnych** *w* **Krakowie** komunikują nam: W dniu 1 maja br. minął ostatni termin wycofania zgłoszonych już poprzednio koni do biegu „Hrabiego Jana Tarnowskiego Memorial-stakes" dotowanego 5000 koron. Zgłoszono w dniu 15 grudnia 1906 razem 15 koni, z których żadnego nie wycofano Tor wyścigowy jest już zupełnie wykończony, w odpowiednich miejscach nowemi baryerami zabezpieczony i mimo chłodnych poranków i nocy zieleni się od bujnie na całej jego przestrzeni porastającej trawy. Miejscowi właściciele koni wyścigowych korzystając z niezwykłej elastyczności toru, trenują na tymże swoje konie, przysposabiając je do przyszłych czerwcowych zapasów. We czwartek dnia 9 maja br. odbędzie się na placu wyścigowym bez względu na pogodę 5 konkurs hippiczny oraz wyścig myśliwski, przy którym totalizator funkcyonował będzie. Początek popisów o godzinie 2.30 po poł. Loża na 4 osoby kosztuje 10 koron. Krzesło na trybunę również 10 koron. Wstęp na wszystkie inne miejsca 1 korona. Dla wojskowych niższych rang 20 h. Bilety nabywać można w kancelaryi wyścigów ul. Wolska 17 lub przed popisami przy wejściu. Podczas popisów przygrywać będzie muzyka wojskowa.

Przedstawienie operowe. Ponieważ z wielu stron domagano się powtórzenia „Halki" przeto aby zadosyć uczynić żądaniu publiczności, która w tak życzliwy sposób przyjęła produkcye szkoły operowej, naznaczone drugie i ostatnie przedstawienie „Halki" na piątek 10 Maja. W przedstawieniu biorą udział: panna Antoniewska, która od 14 bm. zaangażowaną jest do Strassburga oraz panowie Kozłowski i Zakrzewski zaangażowani do Opawy.

— *„Czytelnia akademicka w Podgórzu."* I. Walne zgromadzenie członków Czytelni odbędzie się dnia 9 maja br. o godzinie 3 po poł. w sali Towarzystwa kasynowego (gmach Magistratu I. piętro). Wpisy do Towarzystwa przyjmuje p. Bronisław Trojnarski słuch. praw. ul. Mickiewicza l. 24 II. p. codziennie między godziną 3 — 4 popoł. oraz w dniu 9 maja przed rozpoczęciem Walnego zgromadzenia od godziny 2 po poł. w lokalu kasyna. Każdy akademik w Podgórzu zamieszkały otrzymał jeden egzemplarz statutu „Czytelni"; gdyby więc, który skutkiem przeoczenia lub braku bliższego adresu opuszczonym został, zechce się zgłosić pod powyżej podanym adresem.

Konkurs na posadę nauczyciela. Na mocy rozporządzenia Ministerstwa wyznań i oświaty ogłasza Dyrekcya państw. wyż. szkoły przemysłowej w Krakowie konkurs na posadę nauczyciela chemii ogólnej i analitycznej. Z posadą tą, obsadzić się mającą od dnia 1 września 1907 r. łączy się płaca 2800 koron rocznie, dodatek aktywalny 960 kor. rocznie, jakoteż prawo uzyskania z czasem 5 kwinkweniów, — pierwsze dwa po 400 kor. dalsze 3 po 600 kor. rocznie. Po 15 latach służby nauczycielskie może nastąpić posunięcie do ósmej rangi, połączone z podwyższeniem płacy o dalszych 800 kor.

Podania wystosowane do Ministerstwa wyznań i oświaty przesłać należy na ręce Dyrekcyi i zaopatrzyć w curriculum vitae, dalej w dowody zawodowego uzdolnienia, jak niemniej w dowód dokładnej znajomości języka polskiego. Termin konkursu upływa z dniem 30 maja br.

REPERTUAR TEATRU MIEJSKIEGO.

Niedziela: „Syzyfowe potomstwo".
Poniedziałek: „Śluby panieńskie".
(Na dochód Tow dziennikarzy polskich.)
Wtorek: „Syzyfowe potomstwo".
Środa o godzinie 3 pp. Moralność Pani Dulskiej. O godz. 7 „Beatrix Cenci".
Czwartek: o 3 pp. „Wesele". O godzinie 7 wiecz. „Don Carlos".
Piątek: „Halka".
Sobota: „Zażarty automobilista" (der Kilometerfresser) krotochwili w 3 aktach Kurta Kraatza (nowość).

— **Prognoza pogody:** Przeważnie pochmurno, mierne wiatry, miernie ciepło, później opady.

Telegramy.

POWRÓT BAR AEHRENTHALA.

BERLIN. Austro-węg. minister praw zagranicznych br. Aehrenthal odjechał wczoraj wieczorem do Wiednia.

UROCZYSTOŚĆ DZIEWICY ORLEAŃSKIEJ.

ORLEAN. Uroczystość Joanny d'Arc mieć będzie charakter wybitnie wojskowy. Na placu miejskim wojsko przedefiluje przed sztandarem Joanny d'Arc. Z inicyatywy burmistrza przybył sekwestrator do katedry, gdzie sztandar jest przechowywany i zażądał jego wydania. Wezwaniu temu uczyniono zadość, postępowanie to jednakże wywołało wśród katolików ogólne rozgoryczenie.

RZĄD FRANCUSKI NA ROZDROŻU.

PARYŻ. Członkowie gabinetu odbyli wczoraj pod przewodnictwem p. Clemenceau naradę. Przyszło do zupełnego porozumienia co do stanowiska, jakie rządowi zająć wypadnie przy rozmaitych kwestyach, któreby się po zwołaniu Izb wyłoniły.

PARYŻ. Z wielu stron donoszą, że socyalistyczni ministrowie Briand i Viviani bardzo ostro zwalczali projekt ustawy, wypracowany przez Clemenceau w sprawie tłumienia agitacyi politycznych ogólnego Związku robotniczego. Obaj ministrowie mieli nawet oświadczyć, że było dla nich rzeczą niemożliwą pozostać dłużej w gabinecie, gdyby ustawa z r. 1884 co do syndykatów robotniczych, została naruszoną i wolność syndykatów ograniczoną. Na wczorajszej radzie ministeryalnej, jak oficyalnie podano do wiadomości, postanowiono projekt ustawy Clemenceau poddać ponownym badaniom, w rzeczy wistości sądzą, że Clemenceau swój projekt ustawy cofnie zupełnie.

ZWOŁANIE SEJMU RUMUŃSKIEGO.

BUKARESZT. Dziennik urzędowy ogłasza dekret królewski, zwołujący parlament na 9 bm. na nadzwyczajną sesyę.

ROSJA I WATYKAN.

PETERSBURG. Wedle doniesienia „Birżewych Wiedomosti" misya wysłanego do Rzymu dyrektora wydziału w ministerstwie spraw zagranicznych Władimirowa w celu ponownego mianowania katolickiego metropolity napotyka na trudności. Papież żąda, aby po ogłoszeniu wolności wyznaniowej w Rosji, przyznano Watykanowi większą inicjatywę przy mianowaniach.

Z DUMY.

PETERSBURG. Rada ministrów uchwaliła na wczorajszem posiedzeniu przedstawić Dumie projekt ustawy w sprawie wydawania przez Rosyę zbrodniarzy na życzenie obcych państw.

„CZARNE SOTNIE".

PETERSBURG. Związek ludzi prawdziwie rosyjskich, czyni wielkie przygotowania do swego zjazdu, jaki się ma odbyć w Moskwie podczas świąt. Redaktor „Moskowskich Wiedomosti" Gringmut głosi, że zjazd ten będzie wielką manifestacyą prawdziwych Rosyan, która zaimponuje kołom rządowym. Tymczasem rozchodzi się wiadomość, że ministerstwo spraw wewnętrznych zabroniło odbycia tego zjazdu. Wiadomość ta wywołała wielkie poruszenie wśród „prawdziwych Rosyan". Związek zamierza wysłać do cara deputacyę z zażaleniem i prośbą, aby cofnął zakaz odbycia zjazdu.

PETERSBURG. Z Moskwy donoszą, że tamtejszy generał-gubernator cofnął nakaz wydalenia redaktora „Wiecza" organu czarnej sotni Kowenikowa i pozwolił jego matce na wydawanie czterech małych gazet.

MOSKWA. Policya przeprowadziła wczoraj rewizyę w mieszkaniu dra Dubrowina i znalazła wiele dokumentów kompromitujących. W papierach znaleziono notatki, odnoszące się do sprawy zamordowania dra Jołłosa.

LONDYN. Z Petersburga nadeszła tu wiadomość, rzekomo z pewnego źródła, że krążą tam bardzo niepokojące pogłoski o projektowanych nowych pogromach. Zydzi angielscy zgłosili się w tej sprawie do sekretarza stanu dla spraw zagr. Hardinga z prośbą o interwencyę. Harding oświadczył, że uczyni wszystko, co jest w jego mocy, aby pogromom zapobiedz.

STREJK URZĘDNIKÓW POCZTOWYCH.

N. JORK. Strejk urzędników pocztowych w Nowym Jorku i Brooklynu, który był zrazu nieznacznym, obecnie przybiera większe rozmiary. Celem ochrony przed możliwością niepokojów skonsygnowano policyę. Liczba strejkujących w obu miastach wynosi 5000.

PARYŻ. Król Edward o godz. 10.30 udał się z powrotem do Londynu.

Ze świata.

Wstrząsająca scena w paryskim teatrze „Apollo." Dnia 30 kwietnia na wieczornem przedstawieniu w teatrze „Apollo" zdarzył się wypadek, który zgrozą przejął zgromadzonych widzów. Dwie linoskoczki Elza i Róża Wood, produkowały się na linie rozpiętej nad otwartą klatką, w której znajdowały się dwa abisyńskie lwy. Otóż 30 b. m. podczas przedstawienia lina pękła i obie dziewczęta wpadły do klatki. Zwierzęta w pierwszej chwili przelękły się, lecz zanim jeszcze zdążono zorjentować się, rzuciły się z zajadłością na akrobatki. Elza Wood otrzymała uderzenie łapą lwa w prawe ramię, a Róży rzucił się drugi lew na piersi. Na szczęście znajdował się w pobliżu poskramiacz zwierząt, który zapomocą bata odpędził lwy od nieszczęśliwych ofiar. Wtedy dopiero udało się wynieść pokaleczone siostry z klatki. Podczas tego tragicznego wypadku powstał na sali między widzami kolosalny popłoch. Wiele kobiet było bliskich obłędu, a spora ich liczba zemdlała.

Siostry Wood odwieziono do szpitala, życiu ich nie grozi niebezpieczeństwo.

Upadek armii serbskiej. Pisma wiedeńskie streszczają memorjał byłego szefa sztabu serbskiego, Aleksandra Maszina, jednego z głośnych aktorów pamiętnego królobójstwa w konaku białogrodzkim, o zupełnej dezorganizacji armji serbskiej.

„Według p. Maszina, Bułgarja wydaje na cele wojskowe 23.000.000 fr., utrzymując za kwotę powyższą wstawianą regularnie w budżet państwowy, 46.000 wojska, zdolnego w każdej chwili do boju. Serbja natomiast preliminuje około 20.000.000 fr., kwotę tę pochłania tam armja licząca nie więcej nad 18 — 19.000 żołnierzy; stan tej armji opłakany musi budzić poważne refleksje i obawę co do losów Serbji na przypadek, gdyby ją porwała zawierucha wojenna.

W porównaniu więc z Bułgarją, Serbja ponosi podwójne wydatki na armję, płacąc drożej niż gdzieindziej za żołnierza, który jest źle wyćwiczony, wiecznie głodny i obdarty.

Maszin, który swój memorjał pisał niewątpliwie w porozumieniu z gabinetem Pasicza, proponuje zaciągnięcie pożyczki w sumie 50—60 miljonów franków na reorganizację armji.

W myśl projektu Maszina, Serbja pomnożyć winna zastępy zbrojne tak, aby liczyły w przyszłości 120.000 ludzi. Z pożyczki przeznaczyłby rząd 20 miljonów na umundurowanie 2 miljony na kupno koni, a 15 miljonów na działa oblężnicze i maszynowe; nie zapominając także o reorganizacji piechoty i artylerji której koszta pokryte byłyby częściowo z dawnej 5% pożyczki 50 miljonów franków."

Prasa wiedeńska zapewnia, że projekt Maszina, któryby musiał zachwiać równowagę budżetową Serbji, spotka się w skupczynie z opozycją bardzo energiczną i prawdopodobnie przyjęty nie będzie.

NADESŁANE

KURSA WIEDEŃSKIE.

Wiedeń, dnia 29. IV. 1907.

	k.	h.		k.	h.
Akc. austr. Zakł. kred.	665	25	Tureckie tytuniow.	417	—
Węg. zakł. kred.	773	25	Gal. karp. Tow. naft.	564	—
Anglobanku	306	25	Renta majowa	—	—
Unionbanku	564	50	Austr. renta kor.	98	65
Länderbanku	447	—	Węg. „ „	98	60
Bankvereinu	547	25	56l. Listy t. kr. ziem	94	25
Bodenkredit	1069	—	4 prc. „ Banku h.	97	55
Gal. Banku hipot.	—	—	$4\frac{1}{2}$% „ „ „	100	80
Kolei państwow.	685	25	5% „ „ „	111	50
„ połudn	131	50	4% „ „ kraj.	97	75
„ Elbe hal	430	—	$4\frac{1}{2}$% „ „ „	101	45
„ Północnej	5500	—	4% Gal. Obl. prop.	99	95
„ Czerniow.	570	—	4% Gal. poż. k. z 1893	97	25
Alpiny	595	75	4% Poż. m. Lwowa	95	75
Rima Muranyi	552	50	Losy tureckie	193	75
Prask. Tow. żelaz.	2585	—	Marki	117	66
Fabryka broni	555	—	Ruble	251	50
			Rosyjskie pap.	85	80

Wydawca i redaktor odpowiedzialny Dr. Antoni Beaupre. W drukarni „Głosu Narodu" pod zarządem Stanisława Tomaszewskiego.